

نۇنپىھ كى زېر

جېرۆك بۇ مندالان

بۇ نەمەنى (۶-۱۲) سالان

ھاوزىن سىڭبە

ناوی کتیب: توتیبه کی ژیر

بابهت: چیرۆك بۆ منداڵان

نووسینی: هاوژین سلێوه

هه‌له‌بری: ده‌ریا ساڤیر همه‌د

دیزاینی ناوه: هاوژین سلێوه

چاپی یه‌که‌م: کانونی دووه‌می ۲۰۱۹

دیزانی به‌رگ: توانا ته‌حمه‌د

چاپخانه‌ی رۆژه‌ه‌لات - هه‌ولێر

له‌ به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتییه‌کان ژماره‌ی سپاردنی

(۱) سالی (۲۰۱۹) پیدراوه.

نرخ: (۲۵۰۰) دینار

"په پوله جوانه كان"

ژين كچيكي جوانكيله و ژير بو، قوتابي پولي يه كه مي
بنه رته تي بو، به پروژ وانه كاني خوي ده خویند و شه وان
دداني به فلچه و مه عجون ده شوش و زو دهنوست،
بوته وهی به يانيان زو خه به ري بيته وه، كه به ياني له خه و
هه لسا، نوينه كه ی خوي به جوانی قه د کرد و ده ست و دهم و
چاوی به تاو و سابون شوش و به خاويليه كه ی خوي
ده ست و دهم و چاوی سړييه وه، بو وه رگرتني هه وايه كي
فيئك و خوش و بو وه رزش كردن له ژور هاته دهره وه و چووه
نيو باخچه خنجيلانه كه ی ماليان، سه يري كرد، گوله كان
زور دلخوشن، به ياني باشي ليكردن، ته وانيش به هيواشي
وه لاميان دايه وه و به بوته خوشه كه يان پيشوازيان
ليكرد، سونده كه ی ده ستدايي و به لوعه كه ی كرده وه و
ده ستی كرد به تاودانی گوله كان، دواي ته وهی له نيو

باخچه که که میك وهرزشی کرد، دواتر لهسه ر کورسییهك
دانیشت و سهیری گوئه جوانه کانی ده کرد، له پیر دو
په پوله ی بال نه خشینی جوانی بینی، به سه ما کردنه وه
له نیو چیمه نی باخچه که ده خولانه وه و ناوه ناوش له سه ر
گول ده نیشتنه وه، ژین په پوله کانی زور پیجوان بو، هزی
ده کرد بوئه و بن! بوئه پیری کرده وه و چو توژیکی هیئا و
هه ردو په پوله که ی گرت و بردنییه ژوره وه!

چهند گوئیکی له باخچه که لی کرده وه و له نیو گول دانیك
داینا، قاپیک ههنگونیشی بو دانان، جاریکی تر چوه
باخچه که بوئه وه ی په پوله ی تر بگریت! سهیری کرد
گوئه کان لیی تورنه و قسه ی له گه ل ناکه ن و بوئه
خوشه که ی خوئیانی ناده نی! خه مبار بو، به گوئه کانی وت:
بوچی لیم تورهن؟!

گولەكان تىكرا وتيان: بۆچى ھاورپىكانى ئىمەت بەند

كردووه؟! بۆچى گولەكانى ئىمەت لىكردووه؟!!

وھلامى داىهوه و وتى: پەپولەكانم بۆيە گرت، بۆئەھى لە

ژورەھە لەگەلم بن، چونكە خۆشم دەويىن، گولەكانم بۆيە

لىكردووه، بۆئەھى پەپولەكان شىلەى گولەكان بمژن و

برسييان نەبى، ژين كە بينى ھەمو گولەكان تورەن، زۆر

خەمبار بو و چووه ژورەھە، سەيرى كرد پەپولەكان

دەگرين، لىي پارسين بۆچى دەگرين؟ ئەگەر برسيتانە گول

و ھەنگوينم بۆداناون.

پەپولەكان وتيان: ئىمە ئازاديمان دەوى، ئىمە ھەزدەكەين

بەئازادى خۆمان بەنيو گولەكاندا ھەلفرين، تۆ ئىمەت

بەندكردووه.

ژين كە پەپولەكانى بەم شىوہيە بينى زۆرى پىناخۆش بو،

پەنجەھى ژورەكەى كردووه و بە پەپولەكانى وت: فەرمون

تازادتان ده‌که‌م، داوای لیبوردنتان لیده‌که‌م، جاریکی
دیکه تازارتان ناده‌م.

کاتی چووه نیو باخچه سهیری کرد، گوله‌کان زور
دلخوشن، په‌پوله‌کان به‌نیو هه‌وا سه‌ماده‌که‌ن، زور دلشاد
بوو، جاریکی دیکه داوای لیبوردنی له گول و په‌پوله‌کان
کرد، ته‌وانیش وتیان ده‌تبورین و نیمه‌ش خوشمان ده‌وی.
بو رۆژی دوایی که چووه نیو باخچه که، گوله‌کان به بونی
خوش به‌خیرهاتنیان کرد، به‌سه‌دان په‌پوله‌ی بالنه‌خشین و
جوان له‌نیو باخچه که ده‌خولانه‌وه و ده‌هاتنه‌ سه‌ر ده‌ست و
قزی و سلاویان لیده‌کرد، ژین دلی زور خوش بو، له‌مه‌وه
وانه‌یه‌ک فیرو، که تازاری بونه‌وه‌ران نه‌دات و به‌ندیان
نه‌کات، له هه‌مان کاتیش فیرو ته‌وه بو، که ژینگه‌ی
خوشبویت و دارودره‌خت و گولی خوشبویت و
نه‌یانشکی‌نیتته‌وه، به‌لکو چاودیریان بکات و تاویان بدات.

چۆلەكە وتى: زۆر سوپاس، راستى ئەم تابلۆيەى تۆم زۆر بەدلە، زۆر جوانە، ھەزدەكەم بالّ و پەپرى منىش جوان بۆيە بكەى و ۋەك ئەو تابلۆيە جوان ېم!

ھونەرمەند رۆستەم ئاغالە وتى: تۆ زۆر جوانى، ھىچ كىشە يەكت نىيە.

چۆلەكەكە وتى: ئاخىر رەنگاورەنگ نىم، رەنگەكانى خۆم بەدل نىيە!

ھونەرمەند رۆستەم ئاغالە وتى: ھەمو بونەۋەرىك بە تاييەتمەندى خۆيەۋە جوانە، سەيركە قەلەرەش رەنگى رەشە و جوانىشە، كۆترى سىپى جوانە، كۆترى رەش جوانە، كۆترى زەرد جوانە، سەۋرە و مېرولە و دار و بەردىش بە رەنگەكانى خۆيانەۋە جوانن.

چۆلەكەكە وتى: دلّم مەشكىنە ھەزدەكەم رەنگاورەنگم بكەى.

هونه رهندي دهست رهنگين دلى چۆله كه كهى نه شكاند و
وتى: به سه رچاو ئىستا رهنگت ده كه م، فلچه كهى له نيو
بۆيه كى سور وهر داو له سه رى چۆله كه كه دا، پاشان چهند
رهنگيكي ترى له بال و كلكى دا، ئينجا دهنوك و
قاچه كانى سور كرد، به چۆله كه كهى وت: وهره سه رى
ئاوينه بكه، بزانه چۆنى؟ چۆله كه كه كه سه رى ئاوينه
كرد خوى نه ده ناسيه وه! زۆرى پى سه ر بوو! دلى زۆر
خوش بو، نيگار كيش رۆسته م ئاغالاه به كاميرا كهى
وينه يه كى چۆله كه كهى گرت، چۆله كه كه زۆر سوپاسى
كرد و خوا حافيزى لى كرد و هه لفرى، كاتى كه چوه نيو
چۆله كه كان نه يانده ناسيه وه! هه رچه نده ده يوت من
چۆله كه جوانه كه م، هونه رهنديك رهنگى كردوم، باوه ريان
پينه ده كرد، دواتر ده ستى به جريوه جريو كرد، ئينجا به
دهنگه كهى ناسيانه وه، رۆژييك چۆله كه رهنگا ورهنگه كه

له گهڻا ھاوريڪاني چونه وه بهر په نجهرهي هونه رهنه مند
 روسته م ٿاغالو و سهيريان کرد وينه ي ٿالاي کوردستان
 ده کيشي، زوريان پيجوان بوو، ٿالاکهي کردبوو سي بهش،
 بهشي سهروه ي بويه ي سوري ليدابو، ناوه راسسته کهي
 بويه ي سبي ليدابو، بهشي خواره ي ٿالاکه شي سهوز
 کردبو، تنها ته وه مابو به فلچه جوانه کهي له نيو رهنگه
 سپيه که خوره تاويکي زهره و دره وشاوه دروست بکات، به
 دهنوک له په نجهريان دا، په نجهري لیکردنه وه و به زهره ده خوه
 پيشوازي ليکردن و دواتر چوله که کان ليدان پرسى
 به ريزتان ته م چوله که يه تان رهنگ کردوه؟

وتى: به لي من رهنگم کردوه، چوله که کاني تر وتيان
 ته مرؤ (٦/٥)ه، واتا پينجي حوزه يرانه، رؤزي
 زينگه پاريزيه، له به يانييه وه ده ستمان به پاککردنه وه ي
 زينگه که مان کردوه، خول و خاشاک و نايلون و شوشه و

قودومان کۆکردۆتهوه، ئیستا ئارهزومانه بهم بۆنهیهوه
ئاھەنگ بگیڕین، بۆیه پیمان خۆشه ئەگەر هاوکاریمان
بکە ی ئیمەش رەنگ بکە ی.

ھونەرمەند رۆستەم ئاغالە وتی: کەمیک ئارام بگرن با
ئالای کوردستان تەواوبکەم، ئینجا ئیوەش بۆیه دەکەم،
کاتی بیستویەک تیشکی بۆ خۆرەتاوہکە ی نیو ئالای
کوردستان کرد.

چۆلەکە یەک وتی: بەراستی کاریکی جوانت کردووه،
ھەر بژی ھونەرمەندی بلیمەت.

چۆلەکە یەکی تر وتی: دەتوانین سەیری پیشەنگاکەت
بکە یین؟

ھونەرمەند رۆستەم ئاغالە وتی: ئەو تابلویانە ی کە
دروستم کردون، بۆ منالان و بۆ ئیوەیە، تاوہ کو ببین و
چیژی لیوہربگرن، فەرمون سەیریان بکەن، چۆلەکە کان

به باله فرکی به نیو پیشهنگاکه سورانهوه، تابلوی زور
جوانیان بینی: تابلوی نه خشی کوردستان، تابلوی
گوندهکانی کوردستان، تابلوی پیشمه رگه، تابلوی
مندالانی نیو قوتابخانه، تابلوی جوړه ها ئاژهل و بالنده،
به راستی چیژیکی زوریان لیوه رگرت.

چوله یه کی دیکه وتی: پیمان خوشه ئه مرۆ به رهنگیکی
جیاواز دهر بکه وین.

هونه رمه ند دلّی نه شکانندن ههر چوله که ی جوړه
رهنگیکی لیدا، چوله که یه کی سور کرد، چوله که یه کی
تری شین کرد، یه کیکی تری مۆر کرد، یه کیکی تر
ره ساسی، یه کیکی تر قاوه بی، یه کیکی دیکه ی نارنجی،
یه کیکی دیکه زهره د، یه کیکی دیکه رهش...هه مو
چوله که کان دلّیان خوش بو، زور سوپاسی هونه رمه ند
رۆسته م ئاغالیه یان کرد. خواحافیزیان لیکرد و هه لفرینه

سەر درهختیکی بەرز، دەستیان کرد بە گۆرانی گوتن و لەو
لاشەوہ بولبولەکان مۆسیقیان دەژەنی، درهختهکان
سەمایان دەکرد، سمۆرەکان ھەل دەپەرین، پۆلی مەل لە
ئاسمانە دەخولانەوہ و تیپە مۆسیقیایەکی جوان بون،
جۆرەھا ئامیری میوزیکیان پی بو، لە ئاسماندا دەیانژەنی،
چەند شینە شاھۆیک لەسەر ھەورەکان نشتبونەوہ و
بە کۆرس گۆرانییان دەگوت، بەراستی ئاھەنگیکی خوش
بو، زۆر دلخۆش بون، ئاسمان و زەویان پڕکردبو لە مۆسیقا
و گۆرانی و قاقای پیکەنین. بو رۆژی دوایی چۆلە کەکان
ھاتنەوہ لای ھونەرمەند رۆستەم ئاغالە و وتیان
ئاھەنگیکی خوشمان گیرا، کاتیکی زۆر خوشمان
بەسەربرد، ئیستا دەمانەوی وەکو خۆمان لیبیتەوہ، ئیمە
حەزناکەین وەکو تاتۆ ئەم بۆیە ھەتا ھەتایە بە

جەستەمان بىيىتتە، بەلكو حەزىك بو بۇ ئاھەنگىك ئەم
بۆيە و مكيازەمان كرد.

ھونەرمەند رۆستەم ئاغالە وتى: من جۆرە رەنگىكى
كاتىم لىداون، بۆتەۋى زو لىيىتتە، بەلام تابلۆكام
بەجۆرە بۆيەيەكى دىكە رەنگ دەكەم تاھەتايە لىنايىتتە
و بەجوانى دەمىيىتتە، پىي وتن: مادام ئىۋە ژىنگەتان
خۆشەۋى و پارىزگارى لىدەكەن، دەبى پاكوخاۋىنى
خۆشتان رابگرن و زو زو خۇتان بشون، بەتايىبەتى دواى
كاركرن و دواى ئاھەنگ و ئارەقەكردن، پىي وتن: ئەگەر
خۇتان بشوشتايە رەنگەكەتان لىدەبوۋە!

پىشى وتن: ئاسانە ھەر چۆلەكەيە و با بچىتتە
گەرماۋى(حەمامى) مائەكەى خۆيى و خۆى بشوا
رەنگەكەى لىدەبىتتە، ھەمو چون خۇيان شوشت و
رەنگەكەيان لىبۆۋە و ھاتنە بەرھەتاو زۆر پىكەنن و

دلیان خوشبو، پهره جوانه کانیان دهریسکانه وه، جاریکی
تر سوپاسی هونه رمه ند رۆسته م ئاغالیه یان کرد، وتیان
له وه وه دهرسیک فیروبین، که پیویسته گرینگی به
پاکو خاوینی خومان و ژینگه که مان بدهین.

"توتیہ کی ژیر"

رین کچی کی زیرهك بو له پۆلی سییه می بنه رته تی بو، له وانه کانی هه می شه سه رکه وتو بو، باوکی به لینی پیدابو، ئە گەر ئە مسال له وانه کانی سه رکه وتوییت و یه که می سه ر پۆله که ی بیّت، توتییه کی بۆ بکرپیت، چونکه رین زۆر حه زی له بینینی توتی بو، ئە و پیشتر له ریی ته له فزیۆن توتی بینیبو، چەند جاریکیش له باخچه ی ئاژه لان بینیبوی، رین له وانه کانی سه رکه وتوبو و بووه یه که می پۆل، کاتی که گه رایه وه ماله وه و وتی: بابە گیان، دایه گیان به یه که م ده رچوم.

دایک و باوکی (رین) یان ماچ کرد و پیروزبایان لی کرد. هه مان رۆژ رین له گه ل باوکی چوه بازاری بالنده فروشان، باوکی توتییه کی سه وزی ئامال شینی بۆ کړی، هینده دلی پیی خوش بو، کاتی هینایه ماله وه، توتی ته نها ده یزانی

بلی چۆنی، بۆیه رین هه‌رشتیکی پێده‌وت، توتییه‌که
چهند جارێک له‌سه‌ریه‌ک ده‌یوت: چۆنی، چۆنی، چۆنی،
چۆنی! رین ناوی له‌ توتییه‌که نا (کوردۆ)، توتییه‌که زۆر
حه‌زی له‌و ناوه‌بو زۆر دلخۆشبو، چونکه‌ ئه‌و میله‌تی
کورد و ناوی کوردی خۆشده‌ویست.

رین رۆژانه‌ توتییه‌که‌ی له‌ قه‌فه‌س ده‌ردی‌نا و له‌ ژوره‌وه
به‌ره‌لای ده‌کرد و قسه‌ی له‌ گه‌ل ده‌کرد، تاوه‌کو فی‌ری
خویندنه‌وه و نوسینی کرد، فی‌ری ئه‌وه‌ی کرد که به‌یانان
له‌ خه‌و هه‌لسی‌ت به‌یانی باش له‌ ئه‌ندامی خیزانه‌که‌یان
بکات، کاتی بووه‌ نیوه‌رۆ نیوه‌رۆباشیان لی‌بکات، که بووه
ئیواره‌ ئیوه‌ره‌باشیان لی‌بکات، که بووه‌ شه‌و شه‌و باشیان
لی‌بکات. کاتی‌کیش میوانیکیان بی‌ت به‌زه‌رده‌خه‌وه
به‌خیره‌اتنیان بکات. توتییه‌که‌ (رین‌ی) زۆر
خۆشده‌ویست، رۆژیکیان (کوردۆ) گریا و پی‌ی وت: من

له و ماله ههست به ئاسودهیی ده کهم، به لّام ته گهر ئازادیم
ههست به ئاسودهیی زیاتر ده کهم! من ههزده کهم له نیو
دارستانه کان بژیم، من ههزده کهم له گه لّ توتیه کانی تر
بژیم.

رین که میك بیری کردهوه، پیی وت: ئازادت ده کهم، به لّام
پیّم باشه بچیته وه نیو دارستان و به هه موو توتیه کانی
تر بلّی ئازادی بو کوردستان، سه ره به خویی بو کوردستان،
چونکه ئیمه ی میله تی کوردیش ژیر دهسته یین، توتیه که
به لّینی به (رین) دا که رو له هه ر شوینیك بکات بلّیت:
سه ره به خویی بو کوردستان، توتیه که ی ئازاد کرد،
توتیه که چوه دارستان و کۆبونه وه ی به توتیه کانی تر
کرد و باسی میله تی کوردی بو کردن، پیی وتن
میله تیکی دهسته سه ر و زو لّم لیّکراون، پیویسته
هاوکاریان بکه یین و کاریکی وابکه یین وه ک میله تانی تر

بژین و ئازادبن، لهو رۆژهوه ئەم توتییە و دەیان توتی تر
ئەو شار و ئەو شار، ئەو ولات ئەو ولات دەگەرین و
پرپه گەرویان هاوارده کەن و دەلین: (سەربەخۆیی بۆ
کوردستان، سەربەخۆیی بۆ کوردستان، سەربەخۆیی بۆ
کوردستان). دلنیام رۆژیک دادی ئەو شەپۆله دەنگە
توتییەکان، ویزدانی ولاتە زلهیزه کان بچولینیی و پالپشتی
میله تی کورد بکەن، بۆئەوهی وهک نهتهوه کانی تر ئازاد و
سەربەخۆ بین.

"گفتوگۆی ترۆپیک و خۆرەتاو"

ترۆپیک بەرزترین لوتکەى چىايە ، ترۆپیک ھەمو بەيانيان
لە پيشوازي خۆرەتاو بو ، بەرلەوہى خۆرەتاو بگاتە ناو شار
بەياني باشى لە ترۆپیک دەکرد ، دواتر دەھاتە نيو شار و
گوند و بەياني باشى لە مروژ و گول و پەپولە و دار و
درەخت و گشت بونەوہراني تر دەکرد ، ئەو رۆژانہى کە
دەبوو ھەور و خۆرەتاو بەدەرنەدەکەوت ، ترۆپیک خەمبار
دەبو ، دەيووت : تەنانەت کە بەفريشم بەسەر دەبارى
چاوہرپى خۆرەتاوم ، چونکە بە خۆرەتاو دەدرەوشيمەوہ و
دلخوش دەيم ، خۆرەتاو ماناي ژيان دەگەيىنى .
لە خواروہوہ درەخت و بالندە و ئازەلەکان ، ھەر دەيانروانييە
ترۆپیکە کە ، بەلکو خۆرەتاو بەدەرکەوى .
چۆلە کەيەك وتى : بى خۆرەتاو ژيانمان زور ناخوشە .
دەنکە گەنمىك وتى : ئەوہ چەند رۆژە چاوہرپى خۆرەتاوم
تاكو شين بيم .

گوئیك وتى: من وا ههستده كه م خۆره تاو لیمان توپه بووه
و جاریكى دیکه ناییتته وه!

سمۆره یهك وتى: خۆتان بى تاقت مه كه ن، چهند رۆژیكى
دیکه ئەم هه ورانه دهره ونه وه و خۆره تاو به دهرده كه وى.
دركیك وتى: جگه له خۆره تاو هیچ شتیكى ترم
خۆشناوى!

تروپك وتى: تازیزه كام، ده زانم ئیوش وهك من خۆره تاوتان
خۆشده وى و هاوړپى هه مومانه، به لآم خه م مه خۆن
خۆره تاو هه رگیز جیمان ناهیلئ، هه ر كه هه وره كان
ره وینه وه ئەویش په ی داده بیته وه.

كه رویشكیك وتى: هاوړپیان دلخۆش بن، چونكه باران
سه رچاوه ی ژیانى هه مو بونه وه ریكه، دواى باران بارینیش
خۆره تاو به دهرده كه ویتته وه.

له و قسانه دابو، باران دایكرد، هه مو بونه وه ره كان
بیدهنگ بون، دارستانه كان به هیواشی ئاوى بارانه كه یان
ده خوارده وه، دواتر جاریكى دیکه خۆره تاو به دهرده كه وته وه و

تیشکه زیړینه کانی خوۍ به سهر دهرودهدشت و دارستان و شاخ و کیو و بونه وهره کان پرژان، همویان گه شبونه وه و دهستیانکرد به سه ماکردن و وتیان به خیربییته وه خوړه تاوی خوښه ویست.

خوړه تاو وتی: زور سوپاس هاورپی خوښه ویسته کام. دهزانم دلټان زور تنگ بو کاتی من لیړه نه بووم، دلنیابن ههرگیز جیتانناهیلم، هاورپیان ته و چند روزهی که لیتان دوربوم، چوبومه مالی ههور و گه شتیکی خوشم کرد، نیوه دهزانن من و ههور ههزاران ساله هاورپی یه کین، من تاوی دهریا و زهریاکان ده که م به هه لم و ته و هه لمه ش ده چیته ناسمان و ده بیټ به ههور، دواتر ده بیټه باران و جاریکی دیکه تاوه که دیته وه سهر زهوی، دهزانن تیشکه کام همیشه له گه شت و گه رانن له گه ل هه لمی تاوه کان، من و تاو هینده یه کترمان خوښه وی، ههرگیز یه کتر به جی ناهیلمن، همیشه بیکه وه یین.

ئىۋەش بە بەدەر كەوتنى ھەور دلتەنگ مەبن، پىۋىستە
ئىۋەش ۋە كو من ھەورتان خۆشبو، چونكە ھەمومان
يەكتر تەواۋدەكەين، گەر ھەور نەبى و باران نەبارى،
ژيانتان دەكەۋىتتە مەترسىيەۋە!

لەۋكاتەدا ھەور دللى زۆر تەنگ بو، چونكە ۋاى دەزانى
جگە لە خۆرەتاۋ و كەرويشك ھىچ شتتىكى تر ئەۋى
خۆشناۋى! بۋىيە خەرىكبو دەست بكاتە گريان، بەلام
لەۋكاتەدا بونەۋەر و درەختەكان ھەمو بەيەك دەنگ
ۋتيان: لىرەبەدۋا جياۋازى لە نىۋان ھاورپىكانمان ناكەين،
ئىمە ھەمومان بەيەكەۋە جوانين، ھەمومان يەكترمان
خۆش دەۋى، خۆرەتاۋمان خۆش دەۋى، ھەورمان خۆش دەۋى،
ئاسمانمان خۆش دەۋى... رقىمان لە ھىچ شتتىكى سوۋدبەخش
نابىتتەۋە. كاتى ھەور گوپى لەۋ قسانە بو، زۆر دلخۆشبو،
ۋتى: كەۋابى ئازيزانم منىش ھەموتانم خۆش دەۋى و بى
جياۋازى بارانتان بەسەر دەبارىنم و دلخۆشتان دەكەم،
لەۋكاتەدا رپىژنەبارانىك بارى و ئىنجا خۆرەتاۋ تىشكە

زیرینه‌کانی خوی به‌سهر دهرودهدشت و بونه‌وه‌ره‌کان باراند و
همه‌مو تیّکرا ئاهه‌نگی شادییان گیرا.

"کهرویشک و ژوشک"

کهرویشک و ژوشکیک له دارستانیکدا دهژیان، مالیان بهتەک یه کهوه بو، کهرویشکه که زۆر له خۆبایی بو، به ژوشکی وت: من له تو باشترم، له شولارم له تو جوانتره، پیستم نهرمه، تو له شولاریکی زبری پر له درکت ههیه! له هه مان کاتیش توانای راکردنت نییه!

ژوشک وهلامی دایهوه و وتی: ئەهی کهرویشک له خۆبایی مه به، هه مو بونه وهریک به تاییه تمندی خۆیهوه جوانه، تو له شولاریکی نهرمت ههیه و توانای راکردنت زۆره، مه ترسییه کت له سه ربی زو راده کهیی و خۆت رزگاردە کهی، من توانای راکردنم که مه، بۆیه خودا ئەم درکانه ی پیداوم، تا بتوانم پاریزگاری له خۆم بکه م، ئە گەر پیویستیش بو هاوکاری بونه وه رانی تر بکه م.

کهویشک دایه قاقای پیکه نین و وتی: من پیویستیم به تو نییه، له و کاته دا رپوییه ک به ده رکهوت و روه و کهرویشکه که ههنگاوی نا، کهرویشکه که شانی پیاکرد

به بازدان و رایکرد، ریوییه که هرچندی کردی نهیتوانی
بیگریت، ناچار گه رایه وه لای لانهی که رویشکه که،
بوئه وهی به چکه کانی بخوات، چونکه به چکه کانی هیشتا
توانای راکردنیان نه بوو، به لام که له لانهی که رویشکه که
نزیك بوه وه، بینی ژوشکیک له بهردهم به چکه کان
وه ستاوه؟! پری دایه ژوشکه که، به لام ده می به خوین هات
و برینداربوو، ته و جاره یان ویستی پریداته به چکه کان،
که چی ژوشکه که ری پیته دا، ریوی له تاو ده م و ددانی به
ویقه و یق رایکرد.

پاش که میک که رویشک به هه ناسه سواری هات و وتی:
کوا به چکه کانم؟

به چکه که رویشکیک وه لامی دایه وه و وتی: به و خودایه،
ئه گهر ژوشکی جیرانمان نه بوایه ریوی گشتمانی ده خوارد.

له و کاته دا که رویشک ههستی به په شیمانی کرد، وتی:
زۆر سوپاس هاوسیی خوشه ویستم، تو نه بوایی به چکه کانم
له ناوده چون، داوای لیبوردنت لیده کم، من زۆر له خوبایی

بووم، به لاین بیّ جاریکی تر گالته به هیج بونه وهریک
نه که م.

"په پوله که ی کاوه"

کاوه وینه ی په پوله یه کی کیشا و به قه له می
رهنگاره پنگ نه خشان دی، ته وهنده جوان بو، حزی کرد تم
وینه یان له ژوره که ی خوی هه لیبواسیت، بویه له ژوره که ی
خوی هه لیواسی، رۆژیکیان له قوتابخانه گه رایه وه،
سه یری کرد په پوله که له نیو کاغزه که نه ماوه و
هه لفریوه! ته نها کاغزه یکی سپی به دیواره وه یه؟! زوری
پی سه یربو! بویه له ژوری خانوه که یان بوی ده گه را، له
په نجه ره وه سه یری باخچه که ی خویانی کرد، بینی
په پوله که شیله ی گولان ده مژی! چوه باخچه که و سلوی
له په پوله که کرد، په پوله که ش به زه رده خه نه وه وه لایمی
دایه وه.

کاوه لیپرسی: بوچی منت جیهیشت و هاتییه تم
باخچه یه وه؟

په پوله که وه لایمی دایه وه: تو ته نها وینه ی منت کیشا،
ده بویه وینه ی چند گولیکیش بکیشابایه، ئاخر منیش

زۆرم برسی بو، بۆیه هاتمه باخچه که تان تا کو شیله ی گول
 بژم، کاوه وتی: راست ده که ی په پوله جوانه که، گول و
 په پوله یه کتریان زور خوشدهوی، دواتر کاوه چوه ژوره و
 له سه ر کاغه زیکی گه وره وینه ی باخچه یه کی کیشا.
 وینه ی ده یان گول ی ره نگا وره نگی کیشا. په نجه ره ی ژوره که ی
 کرده وه، ئینجا بی نی په پوله که ی خو بی و ده یان په پوله ی
 تر هاتنه ژوره وه و شیله ی گولّه جوانه کانیا ن ده متری و
 سه مایان ده کرد، سه یری کرد په پوله و گولّه کان زور
 دلخوشن، کاوه ش به بینینی ئەم دیمه نه زور شادومان بو.

"به چکه فسوس و ميروله"

فسوسییکی خینجیلانه له دارستانیدا ریگای لیونبو، تاریک داهاات نهیده زانی بو کوی بجیت! له پر توشی میروله یهک بو، که گه نمی بو شاره که ی ده کیشایه وه، به هه ناسه سواری سلای له میروله که کرد و وتی: ده زانی ریگام لیونبو، ئیستا دایکم به دوام ده گه ری، ته و قسانه ی وت و دهستی کرد به گریان.

میروله که پیی وت: مه گری خه م مه خو من یارمه تیت ده ده م.

به چکه فسوسه که له دلای خوی دا ده یوت: میروله یه کی ته وهنده بچوک چون ده توانی یارمه تیم بدات؟! بویه به چکه فسوسه که وتی: زور سوپاست ده که م، به لام چون یارمه تیم ده ده ی؟!

میروله جوانه که وتی: ماله که ی من بچوکه تو ناتوانی به کونی میروله شو ربیته وه، به لام له گه لت دیم و ده تبه مه مالی سموره، ته و هاو کاریت ده کا.

میروله و بهچکه فسوسه که بهره و مائی سموره
بهریکه وتن، میروله له ده رگای مائی سموره دا، سموره
ده رگای کرده و فهرموی لی کردن.

میروله که وتی: ئەم بهچکه فسوسه ونبووه، ئەمشه و با
له ماله که ی تیوه بی، به لکو سبه ی بیبهینه وه ماله که ی
خوی.

سموره که وتی: به سه رچاو به خیریین، به خیریین.
بهچکه فسوسه که زور به په له بو، هزی ده کرد بهم شه وه
بگه پیتته وه مال.

سموره که پیی وت: بهم شه وه ناتوانم بته مه وه مال،
ئه مشه و له لام بمینه وه به یانی ده تبه مه وه مال. بهچکه
سموره جوانه که شه و له مائی سموره مایه وه، به یانی زو له
خه و هه لسا، سموره که پییوت: با سه رکه وینه سه ر
به رزترین دره ختی ئەم دارستانه، پیوه که وه سه رکه وتن.

سموره که به بهچکه فسوسه که ی وت: سه رکه بزانه مائی
خوتان نادوزیه وه، کاتی بهچکه فسوسه که چاوی گییا

خانووه که ی خوځانی دوزییه وه و زور دلشادبو، له
 درهخته که هاته خواره وه، سموره و بهچکه فسوس و
 میروله که بهرو مائی بهچکه فسوسه که بهریکه وتن،
 کاتی گه یشتنه وه مال، دایکی فسوسه که یان بینی که
 به خه مباری دانیشتبو، به لام کاتی که بهچکه که ی خو
 بینیه وه زور دلخوشبو. بهچکه فسوسه که و دایکی زور
 سوپاسی سموره و میروله که یان کرد. دایکی به
 بهچکه که ی وت: رولّه جوانه که م جاریکی ترئه ونده له
 مال دورمه که وه و قسه ی من له گوی بگره، له هه مان
 کاتیش چویته هه ر شوینیک به سه رنجه وه سه یری ریگا و
 شه قامه کان بکه، بوئه وه ی به ئاسانی بتوانی بگره ریته وه.
 بهچکه فسوسه که ش قسه کانی دایکی له گوئی خو
 گرت، ئیتر جاریکی دیکه بزر نه بو وه، مناله جوانه کان،
 ئیوه ش مروقی زیره ک و به هیزن، که چونه هه ر شوینیک
 به وردی سه رنجی ریگا کان بدن، بوئه وه ی زو شاره زابن،
 له هه مان کاتیش به قسه ی دایک و باوکتان بکن، مناله

چاگه شه كان بينيتان ئەم ميرو له بچوكه تواني هاوكاري به چكه فسوسه كه بكات، كه واته ئيوهش ده توانن يارمه تي هاورپكاني خوتان بدن، ته نانه ت يارمه تي كه ساني له خوشتان گه وره تر بدن، بو نمونه ده توانن كاتي نابينا يه كتان له شه قام بيني دهستي بگرن و بيهه رپينه وه، كاتي دايكتان يان باوكتان شتيكي پيوتن به قسه ي بكه ن و ئيشه كه ي بو جيبه جيبه كن، چونكه پيوسته هه مومان يه كترمان خوشبوي و هاوكاري يه كتر بكه ين.

"گفتوگۆی دۆپه بارانیک و گولیک"

دۆپه بارانیک له ئاسمان هاته خوارهوه و کهوته سههر
په ره ی گولیک، گوله که دلخۆشبو.

دۆپه بارانه که وتی: ئه ی گولیک جوان بۆچی دلخۆشی؟
گوله که وهلامی دایه وه: چۆن دلخۆش نه بم وا جاریک
تریش تۆم بینیه وه.

دۆپه بارانه که وتی: جا تۆ من له کوی دهناسی؟
گوله که وتی: چۆن ناتناسم، ئه ی حهفته که ی تریش تۆ
نه بووی میوانداریت کردم.

دۆپه بارانه که پیکه نی و وتی: ببوره، به خوا هینده
سه فهرم کردوه، هینده گول و گولزار و دهریا و زهریا و
شاخ و کیوم بینیه، خهریکه نه تناسمه وه.

گوله که ش به غیلی به قه تره ئاوه که برد و به خه مباریه وه
وتی: بۆخۆت جاریک تر ده بیته وه هه لم و ده چیته وه
ئاسمان، ئینجا ده بیته وه باران و دیته وه خواری، به لام من
ههر له شوینی خۆم چه قیوم، ناتوانم گه شت بکه م.

دَلْپِه ئاوه که وهلامی دایه وه: راسته تۆ ناتوانی گهشت بکهی، بهلام گهشتیاران سهردانت ده کهن، ئه وه تا من و په پوله کان سهردانت ده کهین، مناله کان سهردانت ده کهن، گهر تۆ له و باخچه یه نه بی، منال و په پوله کان خه مبار ده بن، بۆیه مانه وهی تۆ له و باخچه یه باشتره. کاتی گۆله که گویی له و قسانه بو، زۆر دلخۆشبو، له و کاته دا بایه که کهوته قسه کردن و وتی: گۆله جوانه که منیش به بۆنه ی تۆوه له و باخچه یه ماونه ته وه، کاتی ریپواران دین بو ئه و باخچه یه، من بۆنه خۆشه که تیان پیده ده م.

گۆله جوانه کهش وتی: مادام ئیوه ئه وه نده منتان خۆشه وی، بریار بی جار یکی تر بیر له گهشت نه که مه وه و هه میشه له نیو باخچه دا ده می نمه وه.

"کلۆ به فره جوانه که"

که به یانی (گارۆ) له خه و هه ئسا، له په نجه ره که وه سه یری کرد، بیینی به فریکی زۆر باریوه، به په له چو مژده ی به فربارینی به (چرۆ)ی خوشکی وت و پیکه وه چونه حه وشه ی ماله که یان و سه یریان کرد وتیان: ماشه لا دیمه نیکی چند جوانه! چرۆ سه یری بو ئاسمان هه لپری و بیینی به فر وه کو لۆکه به ئاسماندا به لولپیچی و به سه ماکردن وادیته خواری! چرۆ روی کرده برایه که ی و وتی: گارۆ گیان سه یری ئاسمان بکه، بزانه به فر چند جوان دهباری.

گارۆ سه یری خوی هه لپری و سه یری ئاسمانی کرد، هیئنده جوان بو، له کاتی سه یرکردنی ئاسمان بو، کلۆبه فریک که وته سه ر له پی دهستی و به یانی باشی لیکرد!
گارۆ نه یزانی ئه و دهنگه له کویوه دی! سه یری ئه ملاو ئه ولای خوی کرد، که سی نه بیینی! زۆری پی سه یربو!
دواتر سه رنجی دایی، ئه وه کلۆبه فریکه قسه ده کات!

گارۆ به سه رسامییه وه! وه لآمی دایه وه: به یانیت باش
میوانه جوانه که.

کلۆبه فره که وتی: بهر له وهی له سه ر له پی ده ست
بتویمه وه، په له مه، یه ک دو قسه م هه یه، پی تی ده لیم.
گارۆ وتی: فه رمو بیلی.

کلۆبه فره که وتی: لیشاویکی زۆری به فر به ریوه یه، ئەو
به فره جوانه ی که ده باری و هه ست به جوانییه که ی
ده که یین، له هه مان کاتیش سه رما و سو له یه کی زۆری
پیوه یه، بو یه ئاگاداری مناله هه ژاره کان بن، ئاگاداری
ئەو بالنده و بونه وه رانه بن بو ته وه ی له برسان نه مرن،
تکایه هاو کارییان بکه ن، کاتی کلۆبه فره که قسه کانی
خۆی ته واو کرد، به سه ر له په خنجیلانه که ی گارۆ توایه وه و
بو وه ئاو! گارۆ له گه ل چرو ی خوشکی چونه ژوره وه، زور
بیریان له قسه ی کلۆبه فره که کرده وه، بو یه
به سه ره اته که یان بو دایک و باوکیان گێرایه وه، دایک و
باوکیشیان وتیان: ده بی به قسه ی کلۆبه فره که بکه یین.

بۆيە لە ھەوشەى مائەكەيان چەند مشتتەك گەنيان
رۆكرد، ئە پەنجەرەوھ سەيريانكرد، پۆلينەك ريشۆلە و
چۆلەكە و كۆتر و بولبول دەستيان كردووه بە خواردنى
گەنم، گارۆ و چرۆ زۆر دلخۆشبوون، وتيان ئەمەرۆ كارىكى
باشمان كردووه، گيانى ئەو ھەمو پەلەوەرە جوانەمان ئە
مردن رزگاركرد، دواتر گارۆ و چرۆ پۆشاكى گەرميان
لەبەركرد و چونەوھ ھەوشەى مائەكەيان و
شیرەبەفرینەكى جوانيان دروستكرد، كلاویكى سوريان
لەسەرى نا، مەلپىچىكى سوريشيان ئە ملی وەرپىچا،
دليان زۆر خۆشبو، شیرەبەفرینەكە دەستى بەقسەكردن
كرد و وتى: سوپاستان دەكەم كە منتان دروستكردووه،
بەلام سەيركەن لوتم پىوھىيە! گارۆ و چرۆ زۆر پىكەنين،
دواتر چرۆ چووه ژورەوھ و گىزەرىكى ھىنا و بوى كرده
لوت، ئىنجا شیرەبەفرینەكە و گارۆ و چرۆ دايانە قاقای
پىكەنين و زۆر دلخۆشبون، ئەو رۆژەش رۆژى پشو بو و
ھەينى بو، كە نيوەرۆ چىشتى گەرميان تىكرد، داىكى

گارۆ وتی: کورە جوانە کەم، ها ئەو قاپە چیشته گەرمە
ببە بۆ مائی یا گوئناز، ئەوانە مائیکی هەژارن، باوکیان
پیشمەرگە بو، شەهید بوو.

گارۆ وتی: بەسەرچاو دایە گیان، قاپە چیشته گەرمە کەمی
گەیانده مائی یا گوئناز و گەرایهوه، بەم کارانه یان گارۆ
و چرۆ و سەرجه م ئەندامانی خیزانه کە یان دلخۆش بون.

"قەلەمە كەي نازەنن"

نازەنن پۆلى يەكەمى بنەرەتى بو، رۆژيكيان چووه
ژورەكەي و گوئی له دەنگی گریانیک بو، زۆر بە ژورەكەدا
خولایه وه كەچی هیچی نەبینی؟!

دواتر زیاتر گوئی بو راگرت، بینى دەنگی گریانەكە
لەسەر میژەكە وه دیت! كە سەرنجی دایى، بینى ئە وه
قەلەمەكەي هۆن هۆن دەگری؟! نازەنن قەلەمە
جوانەكەي دەستدایى و ماچی كرد و وتی: قەلەمە
جوانەكەم بۆچی دەگری!؟

قەلەمە جوانەكە وهلامی دایه وه و وتی: بۆیه دەگرم،
چونكە تۆ ئە وه سى رۆژە منت لەسەر ئە وه میژە داناوه و
هیچ شتیكت پى نەنوسیوم.

دواتر كتیبهكەي دەنگی هەلپرى وتی: منیش سكالام
هەیه، ئە وه سى رۆژە هیچ پەریكت لیم نەخویندۆته وه.

نازەنن وتی: ئاخر ئە وه دو تا سى رۆژە خەریكى یاریکردن
بوم.

دهفته ره که ی هاته وه لّام و وتی: منیش سکا لّای زۆرم
هه یه، ئەوکاتانه ی وشه ی کوردیت له په ره کام دهنوسی،
چهند دلخۆشبووم!

ره شه که ره وه که و قه له مداده ره که ش پی که وه وتیان: نازهنین
گیان، هه موومان سکا لّامان هه یه، به ریزتان ته گهر
یاریش بکه ن، ئیمه ش هاوری توین، پیویسته یاری
له گه ل ئیمه ش بکه ی.

قه له مه ره نگا وره نگه کان هاتنه وه لّام و وتیان: نازهنین
گیان، ئیمه ش حه زده که یین یاریمان له گه ل بکه یی و وینه ی
جوانمان پی ره نگ بکه ی.

نازه نین له شه رمان ره نگه سور هه لگه رابو نه یده زانی چ
بلّی! نه ختی بیری کرده وه و وتی: به راستی ئیوه هاوری
خۆشه ویست و دلسۆزی منن، لی ره به دوا هه رگیز
پشتگویتان ناخه م و رۆژانه یاری له گه ل ئیوه ش ده که م.

هه ر ئەوکات دهستی دا کتیبه که یی و چهند په ریکی
لیخوینده وه و قه له مه که ی دهستدای و به قه له مداده ره که

نوکه که ی تیر کرده وه و دهستی کرد به نویسی چیرۆکی
که رویشك و سمۆره، ناوه ناوهش چند وشه یه کی به
رەشکه ره وه که ی رەشده کرده وه و دهستی ده کرده وه به نویسن،
دواتر وینه ی په پوله یه کی جوانی کیشا و به
قه له مپهنگه کانی رهنگی کرد.

ههستی کرد، قه له م و دهفته ر و کتیب و رەشکه ره وه که و
قه له مداده ره که و قه له مپهنگه کان زۆر دلخۆشن.
(نازه نین) یش دلی زۆر خۆشبو و بریاری دا که هه مو رۆژی
یار بیان له گه ل بکات و هه رگیز پشتگووییان نه خات.

"فیل و مشک"

رۆژێك (فیل) یك چووه سه‌ر بیره ئاوێك بۆئه‌وه‌ی ئاو بخواته‌وه، بینی مشكی‌کی جوانکیله كه‌وتۆته نیو ئاوه‌كه و خه‌ریكه ده‌خكی، ئه‌ویش به‌زه‌یی پیداهاته‌وه و خه‌رتومه درێژه‌كه‌ی شو‌ر‌كرده‌وه ناو بیره‌كه و به مشكه‌كه‌ی وت: سه‌ر‌كه‌وه وه‌ره ده‌ره‌وه، مشكه‌كه‌ش به خه‌رتومه درێژه‌كه سه‌ر‌كه‌وت، كاتی گه‌یشته نزیك چاوه‌كانی كه‌وته سه‌رسك و بیتا‌قه‌ت بو.

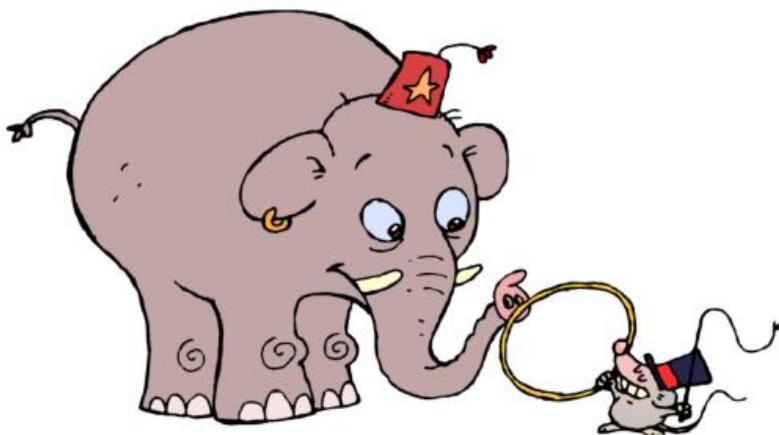
فیله میه‌ره‌بانه‌كه وتی: مشكه‌ جوانه‌كه رزگارم كر‌دی. مشكه‌ بچوكه‌كه زۆر سوپاسی فیله‌كه‌ی كر‌د و وتی: شه‌ردبی ده‌بی ئه‌و چاكه‌یه‌ی تۆم هه‌رگیز له‌بیرنه‌چیته‌وه، هه‌ولیش ده‌ده‌م چاكه‌كه‌ت بده‌مه‌وه!

فیله‌ گه‌وره‌كه پێكه‌نی و وتی: من پێویستیم به‌ تۆ نییه، تۆ مشكی‌کی بچوكی، چۆن چاكه‌م ده‌ده‌یته‌وه، مشكه‌كه جارێکی دیكه‌ سوپاسی فیله‌كه‌ی كر‌د و خواحافیزی كر‌د و رۆیی. رۆژی‌کیان مشكه‌كه گویی له‌ ده‌نگی‌کی نامۆ

بوو، گویچکه کانی به زهویییه وه نا و ههستی راگرت، پاشان گویی له خشه خش و دهنگه که بو! راسته وخو چووه سهر داریکی بهرز و سهیریکرد له لای رۆژهه لاتی جهنگه له که وه چهند راوچییه که به چه که وه به ره و ئاراستهی فیله که دین!! ئه و له زهوی گویی له خشه ی پیمان بو، به لام کاتی که چووه سهر دره خته که، ئینجا دلنیا بو که ئه وانه راوچین! مشکه جوانه که به په له له سهر دره خته که هاته خواره وه، به راکردن چووه لای فیله که، بوئه وه ی به ئاگای بینیتته وه، به لام سهیری کرد فیله که نووستووه! به خه رتومی فیله که سه رکه وت تاوه کو له گویی فیله که نزیک بووه وه، هاواری کرد، فیلی هاوپییم راوچی هاتن راوچی، فیله که به ئاگانه هاته وه!! مشکه که ناچار بو گازیکی له گویی فیله که گرت! فیله که ش به ئاگاهاته وه و راپه ری و به مشکه که ی وت: ها چی بووه!؟

مشکه که وتی: خیرا که رووه و خو رئاوا رابکه، ئه و ا چهند راوچییه که له دیوی رۆژهه لاتی جهنگه له که به ره و روت

دین، فیل له ترسان به ره و خورتاواى جهنگه له که رایکرد. هه رچهندى راپوچیه کان ته قه یان له فیله که کرد، به لام بهری نه که وتو رزگاری بو، چونکه راپوچیه کان له فیله که زور دور بون و هیشتا نزیك نه که وتبونه وه. پاش چند رپوژیک فیله که مشکه که ی بینیه وه، پیی وت: زور سوپاست ده که م مشکی تازیز، تو منت له مردن رزگار کرد، به راستی بوم به ده رکه وت چاکه کردن به گه وره و بچوکی نییه، له و رپوژوه مشک و فیله که بونه هاوری گیانی به گیانی.

"زەرافە و چۆلە کە"

رۆژئیکیان رەشەبا هەڵیکرد هیلانە ی چۆلە کە یەکی
لەسەر درەختیک بەردایە خوارەو، کاتی دایکیان هاتەو
بینی هیلانە کە ی نەماو، زۆر گریا و هاواری کرد، هەر
ئەوکاتە بەچکە چۆلە کە جوانەکان هاواریان کرد و وتیان:
دایکە گیان لیڕەین، فریامان کەو!!

چۆلە کە داماو کە کە بەچکەکانی بەم شیۆیە بینى
لەسەر زەوی کەوتون و بریندار بون، زۆر خەمبار بو، گریا
و چوو لایان، نەیدەزانی چی بکات، چونکە بەچکەکانى
بچوک بون و برینداریش بون! دەشتسا ئەوکاتە دا
رێوییەك بیّت و بیانخوات!!

بۆیە هانای بۆ زەرافە برد و وتی زەرافە جوانە کە، تکات
لێدە کەم یارمەتیم بدە، زەرافە کە وتی: چی بوو؟ چی
قەوماو؟! چۆلە کە جوانە کە هەمو شتیکی بۆگێرایەو.

زەرافە کەش چو بەچکە چۆلە کەکانى بینى، سەرەتا برینى
بەچکە چۆلە کەکانى تیمار کردو، بە پارچە لەفافیکی

خاوين شويني برينه کاني پيچايه وه، ئينجا يه که يه که به چکه کاني خسته وه ناو لانه که يي خوئي، دواتر داواي له چۆله که که کرد، که بچيته لاي بزن و هه نديک به ني ليوه بگري، بوئه وه ي هيلانه که ي پي به ستيته وه و جاريکي تر نه که ويته، به چۆله که که شي وت: تا تو ده گه رييته وه من چاوديري به چکه کانت ده که م، چۆله که که ش هه لفرې و چووه مالي بزن و سه لامې ليکرد و پيي وت: نه ختي به نم پيوسته بو هيلانه که م، ته گه ر بملده يتي؟

بزنه که ش وتي: به چاوان، چهند مه تر ت ده وي.

چۆله که که وتي: ته نها سي مه تر م ده وي.

چۆله که که به نه که ي هيئا، زه رافه که ش هيلانه که ي به رز کرده وه و له شويني خوئي دايناوه، پاشان چۆله که که به هاوکاري زه رافه که هيلانه که يان باش قايمکرد و توند به ستيانه وه، بوئه وه ي جاريکي تر نه که ويته وه، روژانه ش کوتري دراوسييان هاوکاري چۆله که که ي ده کرد و

خواردنى بە بەچكە كەكان دەدا، بەم شىۋەيە بەچكە كان
چاك بونەوہ و لە مردن رزگاربان بو، دايكە كەش زۆر
دلخۆشبو، جا بۆيە منالە چاوكەشە كان ئەگەر ئىۋەش
رۆژىك لە رۆژان بىنيتان بەچكە چۆلە كەيەك يان بەچكە
بالندەيەك لە هیلانە كەي بەر بۆتەوہ، ھە ئىبگرنەوہ و
بەئەسپايى لە نىۋ هیلانە كەي خۆي دايىننەوہ.

"به چکه پشيله ی جوان"

ژيما و ديما دو خوشکي جوانکيله بون، له قوتابخانه زور
زيرهک بون، هميشه ماموستا و قوتاييه کان پيان
دهوتن دو کچه جوان و زيره که که. رۆژيکيان له قوتابخانه
ده گه پړانه وه، کاتي گيشتنه وه نزيک مال، بينيان به چکه
پشيله يه کي بچوک که وتوته نيو قور و ليته و ده مياوښي
و ده گريي! ته و انيش زور به زه بيان پيدا هاته وه و له
قوراوه که ده ريانهيڼا و برديانه ماله وه، به تاو و شامپو
شوشتيان و وشکيان کرده وه، به چکه پشيله که هيڼده
جوان و ورديله بو، هيڼده ي پرته قاليک ده بو، په نگيشي
زه ردی نامال پرته قالي بو، بويه ديما و ژيما ناويان نا:
پرته قال و خريلو که يه کي زه ردی جوانيان له ملي کرد،
هه رکه ده جولايه وه ترينگه ترينگي خوشي ليوه ده هات.
دواتر قايک شيريان بو دانا، کاتي تير شيري خوارد،
به چکه پشيله جوانه که هاته دهنگ و وتي: زور سوپاستان
ده که م منتان له مردن رزگار کرد.

ژیا وتی: پیویسته بهزه یمان به ئاژهل و بوونه وه راندا بیته وه.

دیما وتی: من پشیلهم زۆر خوشدهوی.

له و قسانه بون گوئیان له میاوه میاوه و هاواری دایکی
پشیلهم که بو.

پرته قال وتی: ئه وه دایکمه، ئه وانیش به چکه پشیلهم که یان

برده لای دایکی، دایکیشی زۆری ماچ کرد.

دواتر پرته قال، به سه رهاته که ی بو دایکی گێراییه وه،

دایکیشی زۆر سوپاسی ژیا و دیما کرد و ئینجا رویشتن

و خواحافیزیان کرد. باش چهند روژێک پرته قال هاته وه

حه وشه ی مالیان و ژیا و دیما بینی، ئیستا پرته قال ژیا

و دیما زۆر خوشدهوی، ئه وانیش زۆریان ئه و خوشدهوی و

حه زیان لیه ناوه ناوه بیبینن و پسکیت و شیر ی بده نی.

"ئۆتۆمۆبىلىكى سىپى و خاوين"

ئۆتۆمۆبىلىكى خنجىلانە و جوان، ھىندە پاك و خاوين بوو، دەترىسكايەو، رەنگى سىپى بو، تازەش خۇى شوشتبوو، ئەوئەندەى تر بەرەنەق ببو، بەھىۋاشى بەشەقامدا دەرۋىيى، كاتى گەيشتە ترافىك لايت، سەيرى كرد گلۋىپى ترافىك لايت سورە، بۆيە وەستا، بەلام ئۆتۆمۆبىلىكى قەبە و گەورە، لەكاتى پىبونى گلۋىپى سور لە ترافىك لايتە كە تىپەر بو! لەو كاتەدا پىاۋىكى پىر بەسەر ھىللى سىپى دەپەرپىيەو، واتا ئەو ھىللى بۆ پەرپىنەوئى مرۇقەكان تەرخان كراو، ئۆتۆمۆبىلە كە خۇى كىشا بە پىاۋەكە و بە زەويدا دا! لەو كاتەدا پۇلىس سافىرەى لىدا و گەيشتە جى، ئۆتۆمۆبىلە كەى گرت، ئۆتۆمۆبىلە كە دەگرىا! دواتر بردىانە دادگا. پىاۋە پىرە كەشيان برده نەخۇشخانە! ئۆتۆمۆبىلە سىپىيە جوانە كە زۇر خەمى لەو كردارە ناشىرىنەى ئۆتۆمۆبىلە گەورە و قەبەكە خوارد، چونكە ئەو ھەرگىز لەكاتى داگىرسانى

گلۆپى سور تىپەرنە دەبو، رادەوستا تاوہ کو گلۆپە کہ سەوز
 دەبو، ئىنجا دەپەرىپىئە، کاتىكىش لە شەقامدا دەبىنى
 خەلك دەپەرىپىئە، ھاوکاری دەکردن و رادەوستا تاوہ کو
 خەلكە کہ دەپەرىپىئە، دواتر لە رىگادا گەيشتە
 ئۆتۆمۆبىلىكى سەوز و ئۆتۆمۆبىلىكى سور، بىنى ئەوہ
 بەشەرھاتون، سەر و گىلاکى يەكتريان شکاندوہ.
 ئۆتۆمۆبىلە سىپىيە جوانكىلە کہ چوہ نىوانيان و وتى:
 ئەوہ بۆچى بەشەرھاتون؟ ئۆتۆمۆبىلە سەوزە کہ وتى: من
 لە ديوہ کہى خۆم دەرۆيشتم، کہ چى ئەو ئۆتۆمۆبىلە سورە
 ھات و خۆى بەمندا كىشا و برىندارى کردم.

ئۆتۆمۆبىلى سور وتى: راستە من زۆر خىرابوم و خۆم
 پىنەگىرايەوہ، بەلام خەتاي من نەبو! ئەوہ تا منىش
 برىنداربوم! لەولاشەوہ ئۆتۆمۆبىلىكى قاوہى زۆر خىرا
 ھات! لە شۆستەى شەقامە کہ یدا و ھەر چوار قاچى شكا
 و لاشانىكى خواربووہوہ و چاويكى كويىر بو و دەم و لىوى
 خەلتانى خوین بو، ئۆتۆمۆبىلە سىپىيە جوانكىلە کہ

دهستی به گریان کرد و وتی: ئیوه بۆچی واده کهن! بۆ
له سه ره خو نارۆن! بۆ له کاتی داگیرسانی گلۆپی سوری
ترافیك تیده په پرن! بۆچی ئاوینه شکاوه کانتان ناگۆرن؟
بۆچی خۆتان ناشۆن؟ بۆچی هاوکاری یه کتر ناکهن؟ بۆچی
وا به په له ن؟

له و کاته دا تۆتۆمۆبیلیکی په مه یی جوان و پاک هات و
وتی: تۆتۆمۆبیلی سپی راست ده کات، تۆتۆمۆبیلی سه وز
و سور و قاوه یی له شه رمان ئاره قه یان ده کرد، وتیان:
جاریکی تر هه له ی وانا که ین، شه رنا که ین، به هیواشی
به رییدا ده رۆین، تووره نابین، پاک و خاوین ده بین و ریز
له یاساش ده گرین.

"راپه‌رینه مه‌زنه‌که‌ی ساڵی ۱۹۹۱"

مامۆستا داریاس هه‌نگاوی نا به‌ره‌و پۆلی پینجی
بنه‌ره‌تی بۆئه‌وی وان‌ه‌ی کوردییان پینبلیته‌وه، کاتی چووه
پۆله‌که، رۆژباشی له قوتابییه‌کان کرد، قوتابییه‌کانیش
به‌رزه‌پێ بونه‌وه و وتیان: گیانت باش مامۆستای به‌ریز و
باش، مامۆستا وتی: فه‌رموو دانیشن.

که‌شوه‌ه‌وای ئەم رۆژه‌ زۆر خۆشبو، په‌نجه‌ره‌ی پۆله‌که‌ش
ده‌یروانییه‌ باخچه‌ جوانه‌که‌ی قوتابخانه، بۆیه مامۆستا
داریاس داوای له قوتابییان کرد، په‌نجه‌ره‌کان بکه‌نه‌وه،
ئه‌وانیش کردیان‌وه، هه‌وایه‌کی فینک هاته‌ نیو ژوره‌که.
قوتابییه‌کان زۆر به‌جوانی و به‌بێ ده‌نگی دانیشتبون و
چاوه‌ریی ئەوه‌ بون مامۆستا داریاس قسه‌یان بۆبکات.
مامۆستا داریاس وتی: قوتابییه‌ خۆشه‌ویسته‌کان سبه‌ی
یادیکی نیشتمانییه، کی ده‌زانێ چیه‌؟
ئاویه‌ر ده‌ستی هه‌لپری، مامۆستاش وتی: فه‌رموو.

ئاويدر وتى: سبەي (۳/۵) يە، واتە پېنجى ئازارە، يادى
راپەرىنە مەزەنە كەي سالى (۱۹۹۱)ە، ئەو سالىەي كورد
لە زەبر و زەنگى حوكمەتى بەعس رزگارى بو، ئەو
رژىمەي سەدوھەشتاودوھەزار كوردى ئەنفال كرد! ئەو
رژىمەي ھەلەبجەي كىمىياران كرد!

مامۆستا دارىياس وتى: ئافەرىن كچى ژىر، ئافەرىن.

رۆمان دەستى ھەلپرى و وتى: لە كام شارەوہ راپەرىن
ئەنجام درا، مامۆستا دارىياس وتى: ئافەرىن پرسىيارەكەت

زۆر جوانە، بزەنم كام قوتابى دەزانى، لە كام شار بو؟

چراخان دەستى ھەلپرى و پاشان وتى: مامۆستا لە شارى

رانيە بو، بۆيە ئىستا دەروازەي (راپەرىن) ي پىدەلئىن.

مامۆستا دارىياس وتى: ئافەرىن.

پاشان مىران دەستى ھەلپرى و وتى: ئەي لە شارەكانى

دىكەي كوردستان كەي راپەرىن ئەنجام درا؟

مامۆستا دارىياس وتى: ئافەرىن مىران پرسىيارەكەت لە جى

بوو، بزەنم كام لە قوتابىيەكان دەزانى ناوى شارەكە و

پوڙي راپهرينه كهى بلى؟ شنه دهستى هه لپرى وتى: دو پوڙ
دواى خه لكى رانيه، خه لكى شارى كوويه راپه پرى، واتا
(۱۹۹۱/۳/۷).

ماموستا دارياس وتى: ئافهين. دواتر وتى ئهى شاره كانى
تر؟ پوڙى قوتابى دهستيان هه لپرى.

كاروان وتى: راپهرينه كهى سليمانى ريكه وتى
(۱۹۹۱/۳/۹) بو.

دره خشان وتى: راپهرينه كهى هه ولير ريكه وتى
(۱۹۹۰/۳/۱۱) بو.

گارو وتى: راپهرينه كهى بابهدينان له
(۱۹۹۱/۳/۱۲) كه له بهرده ره شه وه دهستى پيكر د.

شنو وتى: راپهرينه كهى (كهركوك) يش، ريكه وتى
(۱۹۹۱/۳/۲۰) بو، واتا له پوڙيك پيش جه ژنى نه ورؤز

بو. ماموستا دارياس زور دلخوش بو، وتى: ئافه رين
قوتابيهه زيره كه كانم، هه ربژين و هه ميشه سه ركه وتوبن.

وتيشى: پيوسته هه مو قوتابيهه كه وهك ئيوه زيرهك و

وشيار بېت و يادی راپه رين له بيرنه کات. پيشتان
 راده گه ښم سبهی که ريکه وتی (۳/۵) يه، به بونهی نهو
 ياده پيروزهوه، تاهه نگیکی خنجیلانه مان ده بېت، داواکارم
 لیتان، هه موتان به (کور) و (کچ) هوه پوښاکي کوردی
 پيوشن و کاترمير نوي به يانی له گوره پانی قوتابخانه
 ناماده بن. له وکاته دا پولي په پولهی بالنه خشین له
 په نجه روه هاتنه پوله که و به سهر قوتابییه کان و ماموستا
 داریاس ده خولانه وه و ده یانوت: راپه رینه که ی سالی ۱۹۹۱
 رډژيکی پيروزه، ټيمه ش زور دلخوشين و سبهی دین،
 به شداري تاهه نکه که تان ده که ين.

(فەھرەست)

- ۱- پەپولە جوانە كان..... ۳
- ۲- چۆلە كەى رەنگارپەنگ..... ۸
- ۳- توتىيە كى ژىر..... ۱۷
- ۴- گىفتوگۆى ترۆپىك و خۆرەتار..... ۲۱
- ۵- كەرويشك و ژوشك..... ۲۶
- ۶- پەپولە كەى كاۋە..... ۲۹
- ۷- بەچكە فسۇس و مىرولە..... ۳۱
- ۸- گىفتوگۆى دىلۆپەبارانىك و گولنىك..... ۳۵
- ۹- كلۆبە فرە جوانە كە..... ۳۷
- ۱۰- قەلەمە كەى نازەنىن..... ۴۱
- ۱۱- فىل و مشك..... ۴۴
- ۱۲- زەرەفە و چۆلە كە..... ۴۷
- ۱۳- بەچكە پشپىلەى جوان..... ۵۰
- ۱۴- ئوتۇمۆبىلىكى سىپى و خاۋىن..... ۵۲
- ۱۵- راپەرېنە مەزنىە كەى سالى ۱۹۹۱..... ۵۵

"ژیاننامەى نووسەر"

*ھاوژین سلێوه عیسا کەریم، ئە دایک بووی (١ / ٥ / ١٩٧٩)،

ھەرمۆتە - کۆیە.

* (٢٠٠٤) بڕوانامەى بە کالۆریۆسى ئە زمان و ئەدەبى کوردی

بەدەست ھێناوە.

* (٢٠٠٨) بڕوانامەى ماستەرى ئە زمان و ئەدەبى کوردی بەدەست

ھێناوە.

* (٢٠١٢) بڕوانامەى دکتۆرای ئە ئەدەبى کوردی بەدەست ھێناوە.

* (٢٠١٧) پلەى زانستى بەرزبۆتەوہ بۆ پڕۆفیسۆرى یاریدەدەر.

* تاكو ئیستا (١٨) کتیبى ئە بارەى شیعەر و تووژینەوہى ئەدەبى و

بابەتى وەرگیردارا بە چاپ گەیاندووہ.

* ئیستا مامۆستایە ئە بەشى زمانى کوردی ئە زانکۆى کۆیە.